

COMMISSIE ZORGVULDIG BESTUUR

CZB/KL/KBO/2005/104

BETREFT: Basisonderwijs: Bijdrage voor leer- en werkboeken.

1. PROCEDURE

1.1 Ontvangstdatum: 20.07.2005

1.2 Verzoeker

Ouder van twee leerlingen.

1.3 Antwoordende partij

Directeur van een school.

Schoolbestuur.

1.4 CZB

Een brief werd ontvangen op het secretariaat van de Commissie zorgvuldig bestuur op 20 juli 2005.

Bij brief van 26 juli 2005 werd verzoeker en antwoordende partij geïnformeerd over de zittingsdag.

De betrokken school stuurt een antwoord door op 30 augustus 2005.

2. STANDPUNTEN VRAGENDE PARTIJ

Naar aanleiding van twee facturen (10 oktober 2003) en een nieuwsbrief (16 oktober 2003) die we ontvingen van de school werd op 24 oktober 2003 een schrijven gericht naar de school met o.a. de volgende vraag:

- Hoe komt het dat er blijkbaar geen middelen zijn voor het betalen van boeken en schriften van de leerlingen?

- Rapportmapje - 1 euro zijn het tienvoud van de handelswaarde
- Taalsignaal werkboek 6de lj: 8,25 euro
- Taalsignaal spelling 6de lj: 3,70 euro
- Eurobasis 6de lj: deel A: 4,20 euro

- Eventail junior 2 werkschrift: 3,70 euro
- Veilig leren lezen 1ste lj: 10,00 euro
- Eurobasis 1ste lj: 12 euro

Een kopie van deze vragen werd ook aan het de participatieraad en het schoolbestuur bezorgd.

Bij het nakijken van de schoolrekeningen van de laatste 6 schooljaren hebben we vastgesteld dat de school een bedrag van 219,99 euro aanreken voor schoolboeken, werkschriften en rapportmapjes.

3. STANDPUNTEN VERWERENDE PARTIJ

Ter zitting verklaart de directrice dat ze het vragen van een bijdrage voor leerboeken bij haar aantreden als directrice in 2002, gradueel wou afbouwen. Er was een bestaande situatie waarbij de school en andere concurrerende scholen in de regio een bijdrage vroegen voor leermiddelen. Vanaf schooljaar 2004-2005 worden deels geen bijdragen voor werk- en leerboeken meer gevraagd en vanaf schooljaar 2005-2006 helemaal niet meer.

4. ZITTING VAN DE COMMISSIE

4.1 Datum en uur

5 september 2005, 12u.30

4.2 Kamer

Kamer bevoegd voor het basisonderwijs.

4.3 Commissieleden

De Commissie is overeenkomstig artikel V. 22 van het Onderwijsdecreet XIII en artikel 1 tot en met artikel 3 van het ministerieel besluit van 27/09/2002 betreffende de Commissie zorgvuldig bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Ernest Duys, voorzitter.

Walter Cools, Nele Willems, Etienne Becuwe, Jean Dujardin.

4.4 Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

Directeur van een school.

Lid van een VZW.

Ouder, verzoeker

5. BESLISSING

5.1 Regelgeving

* 25 februari 1997 - Decreet basisonderwijs

Art. 27

§ 1. In de door de Gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde basis-, kleuter- of lagere scholen kan geen direct of indirect inschrijvingsgeld worden gevraagd. Evenmin kunnen bijdragen worden gevraagd voor onderwijsgebonden kosten die noodzakelijk zijn om een eindterm te realiseren of een ontwikkelingsdoel na te streven.

§ 3. Na overleg binnen de participatieraad of de schoolraad bepalen de schoolbesturen de lijst van bijdragen die aan de ouders kunnen worden gevraagd, evenals de afwijkingen die op deze bijdrageregeling worden toegekend.

* Omzendbrief BaO 2002/3 van 21 februari 2002 betreffende het zorgvuldig bestuur in het basisonderwijs.

5.2 Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging en met eenparigheid van stemmen de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid, beslissing en sanctieregeling.

5.3 Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij voor de vragen inzake bijdrageregeling bevoegd is rekening houdende met de aangebrachte feiten en de geldende regelgeving.

5.4 Beslissing

5.4.1 Ten gronde

Internationale verdragen, de grondwet en het decreet basisonderwijs voorzien dat er in het door de Gemeenschap gefinancierd of gesubsidieerd onderwijs geen direct of indirect inschrijvingsgeld kan worden gevraagd. Verder kunnen geen bijdragen gevraagd worden voor onderwijsgebonden kosten die noodzakelijk zijn in het kader van de eindtermen en de ontwikkelingsdoelen.

Het principe van kosteloos onderwijs betekent niet dat aan de ouders geen geld gevraagd mag worden maar betekent wel dat er geen inschrijvingsgeld gevraagd mag worden en dat ze niet moeten betalen voor datgene wat noodzakelijk is in het kader van de eindtermen en de ontwikkelingsdoelen.

In zijn arrest 28/92 van 2 april 1992 heeft het Arbitragehof de tweedeling aanvaard: enerzijds kosteloze toegang voor het leerplichtonderwijs waarbij rechtstreekse of onrechtstreekse schoolgelden geen beperking mogen vormen en anderzijds het vragen van een bijdrage voor didactisch materiaal en voor bepaalde activiteiten, zonder dat deze de kosten van noodzakelijke en geleverde goederen of prestaties mag overschrijden.

Aanvullend aan het noodzakelijke onderwijsprogramma kunnen er onderwijsactiviteiten en een dienstverlening voor leerlingen georganiseerd worden die niet noodzakelijk zijn in het kader van de eindtermen of ontwikkelingsdoelen, zowel binnen of buiten de lestijden en al of niet binnen de schoolgebouwen. Hiervoor geldt het principe van de kosteloosheid voor het basisonderwijs niet. Het gaat om een afzonderlijke dienstverlening die niet verplicht is en waarvoor een bijdrage aan de ouders gevraagd kan worden.

De Commissie wijst op de onderwijsregelgeving die bepaalt dat het schoolbestuur na advies van de participatieorganen in het schoolreglement de bijdrageregeling duidelijk en volledig in het schoolreglement opneemt. Het schoolreglement krijgen de ouders bij de inschrijving mee, ten laatste bij de start van een schooljaar. Het is daarbij de bedoeling van de bijdrageregeling dat ouders bij de start van het schooljaar een duidelijk zicht hebben op de kost die het nieuwe schooljaar meebrengt.

De omzendbrief van 21 februari 2002 (BaO/2002/3) inzake zorgvuldig bestuur in het basisonderwijs herhaalt dat activiteiten of schoolbenodigdheden (schoolboeken, schriften, werkboekjes, agenda e.a.) die noodzakelijk zijn in het kader van eindtermen en ontwikkelingsdoelen gratis zijn. Deze omzendbrief is naar alle basisscholen verstuurd en geldt dus voor alle schoolbesturen en directies.

De Commissie stelt vast dat ten minste in het schooljaar 2003-2004 een bijdrage werd gevraagd voor leermiddelen (Taalsignaal, werkschrift). Dit is strijdig met de toen en nu geldende onderwijsregelgeving inzake kosteloosheid van het basisonderwijs.

De Commissie neemt tenslotte kennis van het schoolreglement 2005-2006 en de daarbij horende bijdrageregeling (2.1.9) waarin er geen kosten zijn voorzien voor boeken en tijdschriften die in de klas gebruikt worden.

5.4.2 Sanctieregeling

Rekening houdende met de recente beslissingen van het schoolbestuur waarbij deels vanaf 2004-2005 en volledig vanaf 2005-2006 geen bijdrage meer gevraagd wordt voor leermiddelen, beslist de Commissie om geen sanctieregeling op te stellen.

6. BEROEP

Tegen een beslissing van de Commissie kan binnen een termijn van zestig kalenderdagen die ingaat de dag na de postdatum van de betekening van deze nota, een beroep ingesteld worden bij de Vlaamse regering.

Brussel, 5 september 2005

Willy Van Belleghem
Secretaris

Ernest Duys
Voorzitter